

Plantenzaden inzamelen voor vergroting voedselzekerheid

Het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN) zamelt zaden in van Nederlandse inheemse plantensoorten. Zo wordt de genetische diversiteit in deze soorten behouden voor het verbeteren van ons dagelijks voedsel.

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

wur.nl/cgnplant

Wilde soorten: belangrijk voor voedselzekerheid

Door veranderingen in de wereld, bijvoorbeeld door klimaatverandering, zijn aanpassingen aan onze gewassen noodzakelijk om de voedselzekerheid te waarborgen. Er is daarom voortdurend behoefte aan nieuwe eigenschappen, waarmee de planten bijvoorbeeld beter droogte verdragen of resistenter zijn tegen ziekten en plagen.

De genetische diversiteit in veel cultuurgewassen is laag, waardoor nieuwe eigenschappen steeds moeilijker te vinden zijn in gecultiveerde soorten. De wilde plantensoorten waaraan onze gewassen verwant zijn, hebben een veel grotere diversiteit en vormen daarom een waardevolle bron van nuttige eigenschappen. Door de onderlinge kruisbaarheid kunnen veredelaars gewenste eigenschappen van wilde soorten overbrengen naar cultuursoorten en zo de voedselzekerheid vergroten.

Foto's: Cultuursla (*Lactuca sativa* L.) en de wilde voorouder Kompassla (*Lactuca serriola* L.), die ook in Nederland voorkomt. Deze soorten verschillen morfologisch sterk, maar zijn onderling zeer goed kruisbaar.

Behoud van wilde verwanten in Nederland

Helaas is het voortbestaan van veel soorten in hun natuurlijke leefomgeving onzeker, onder meer door verstedelijking, milieuvervuiling en klimaatverandering. In Nederland komen ruim 200 soorten voor die verwant zijn aan onze cultuurgewassen, waarvan er meer dan 50 op de Rode Lijst van Nederlandse plantensoorten staan. Om onze voedselzekerheid te waarborgen, is het van belang dat de diversiteit van deze wilde plantensoorten behouden blijft.

Verzamelen van plantenzaden op de St. Pietersberg in 2023.

Het CGN zet zich sterk in voor het behoud van wilde verwanten in Nederland. We verzamelen zaden van wilde verwanten uit verschillende populaties en slaan deze op onder optimale, gecontroleerde bewaaromstandigheden. Hiermee wordt voorkomen dat de Nederlandse inheemse diversiteit in deze soorten verloren gaat en blijft het materiaal beschikbaar voor gebruik ten behoeve van gewasverbetering en natuurbehoud.

Het verzamelwerk draagt namelijk ook bij aan het behoud en herstel van Nederlands botanisch cultureel erfgoed. Door inheems materiaal op te nemen in een zaadbank, blijft het beschikbaar voor bijvoorbeeld herstel van populaties of toekomstige herintroductie op plekken waar de standplaatsomstandigheden (weer) op orde zijn en waar de soort in kwestie niet op eigen kracht kan komen. Het verzamelen van zaden van de meer dan 200 soorten door heel Nederland is een enorme uitdaging, waarbij het CGN alle ondersteuning kan gebruiken. Er wordt dan ook actief samengewerkt met lokale beheerders en vrijwilligers en met de Stichting het Levend Archief.

Missie van het CGN

Het CGN voert in opdracht van de Nederlandse overheid wettelijke onderzoekstaken uit op het gebied van de genetische diversiteit en identiteit van soorten die van belang zijn voor land- en tuinbouw. Daartoe beheert het CGN een genenbank om genetische bronnen te conserveren en beschikbaar te stellen voor onderzoek, onderwijs en veredeling.

Opslagfaciliteit (-20°C) van het CGN voor de langetermijnbewaring van plantenzaden.

Achtergrondinformatie

- CGN: www.wur.nl/cgnplant
- Nederlandse wilde verwanten: www.cwrnl.nl
- Het Levend Archief: www.hetlevendarchief.nl

Contact

Wageningen University & Research
Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN)
Droevendaalsesteeg 1, 6708 PB Wageningen

wur.nl/cgnplant
